

ТЭУ Замир.

Іэрыфэгъу афэхъушт

(ИкӀаух).

Нэужым отделениер къапльы-хьагъ, зэлазэхэрэм ащышхэм гуыцӀэгъу афэхъугъэх.

ИлъэсиппӀыкӀэ узкӀэлэбжэмэ, инсулт хьуи Михаил Родиныйр янэ-ятэхэм афэмылыгъу унэ-интернатим къыратыгъ. Джы ащ мы отделением ипсауныгъэ зыпкъ щырегъуцожьы.

— Инсулт сызэхъум сыгу-щылэни, сызеклони слъэкӀыштыгъэп, — къелуатэ ащ. — Операции сашыгъ, илъэс зэкӀэлъы-кӀохэм зэпымыу ыкӀи семызэ-цэу щылэныгъэм икӀэрыкӀэу

Артур Лаутеншлегер

зызэрэфэзгъэсэштӀым, сипсауныгъэ зыпкъ зэрэгъуцожьы-штӀым ыуж сит. Мары шьолъэгъу, джы дэгъоу сэгущылэ, сзекӀо. Ау сӀэ сэмэгъу икӀоу сфэгъэлорышлэрэп, къызделэхэрэп. Джы ар къызэрэзгъэтупщыжыштӀым сӀделажьэ.

Сэкъатныгъэ зилэхэм реабилитацие зысӀахын алъэкӀыштӀ отделением къызэлӀуахыгъэм мэхъанэшхо иӀ. НэмыкӀ чыплэхэм афэмыдэу, мыр ащ фэдэ цыф купхэм къякӀунэу зэтырагъэпсыхьагъ. КъэкӀошт илъэсхэм отделением илофшӀэн хагъэхъон гухэлъ яӀ.

ІЭШЫНЭ Сусан.

Урысые слетым хэлажъэх

ДронхэмкӀэ цыфхэр къэгъотыжыгъэнхэм епхыгъэ Урысые студенческэ слетэу «Къамыгъотыжырэ къэнэштӀэп» зыцӀэу къалэу Тамбов щыклорэм тикъэралыгъо ишьолъыр 15-мэ ащеджерэ студен-ти 130-рэ хэлажъэ. Адыгеим ыцӀэкӀэ а лофтхьабзэм рагъэбл-гъагъэх МыекӀопэ къэралыгъо технологическэ университетым истудентхэу шьолъыр зэнэкьокъум щыпхырыкӀыгъэхэр.

Пилот зэрымыс авиацием итехнологиехэр зезыгъашлэхэр слетым зэрипхыгъэх, нэлуа-сэ зэфышылгъэх, ахэм япшъ-рылӀыр зы — цыфэу кӀодыгъ-хэр къэгъотыжыгъэнхэр ары. Мэфишым къыклоцӀ ахэм слетым ипрограммэ агъэцкӀэшт: аэро-фототехыным итехнологиехэр къызфагъэфедэхэзэ чыплэ збл-лэхэм языхтэт зэрагъэшлэшт, онлайн режимым тетэу нейрон-нэ зэпхыныгъэм дэлэжъэштых, БПЛА-м къытырэ къэбарыр зэфыхысыжышт.

Пилот зэрымыс быбырэ апаратхэр дэгъоу агъэлорышлэ-шъунхэм студентхэр къыфащэх, ащ пае мастер-классхэмкӀэ,

квестхэмкӀэ, лъэтегъуцохэмкӀэ программэр баеу щыт. Тамбов иуашьо БПЛА-р щыбыбынхэм-кӀэ фитыныгъэ зэрэщылэми ишылагъэ къэкӀо. Апэрэ меди-цинэ Іэпылэгъу зыщыклагъэм зэрэбгъэкӀышт шыкӀэри слетым щызэрагъашӀэ.

«ЛизаАлерт» зыцӀэ лыхьок-кӀо-къэгъэнэжъэкӀо отрядым игъусэхэу цыфэу кӀодыхэрэм алыхъунхэ зылъэкӀыштхэм, дронхэр зыгъэлорышлэшъуштхэм ясообществэ Урысыем иапшъэрэ еджаплэхэм ащызэхэщэгъ-ным мы лофтхьабзэр джащ фэдэу фэлорышлэ. НыбжыкӀэ лофхэмкӀэ Федеральнэ агент-ствэм игрантовэ Іэпылэгъу

къызфагъэфедэзэ проектыр агъэцакӀэ.

Чъэпыгъу мазэм икыхьэгъу-хэм адэжъ «Къамыгъотыжырэ къэнэштӀэп» зыцӀэ Урысые зэнэ-кьокъум МыекӀопэ къэралыгъо технологическэ университетым истудентхэр хэлэжъагъэх. Пилот зэрымыс аппаратмэ ясимуля-торхэр ялӀыпӀэгъухэу студентхэр зыхэхьэгъэх командэм зиушэ-тыгъагъ. Анахь дэгъоу ащ къы-щыхагъэщыгъагъэх Альберт Моревыр, Екатерина Кареевар ыкӀи Ярослав Синяевыр, ахэр ары джы Тамбов щыклорэ сле-тым хэлажъэхэрэр. Мыхэм ягъус якӀэлэегъаджэу Дмитрий Скачковыр.

МК&ТУ

Машиныхэр щызэхэтыжъхэп

Тыгъуасэ, шэклогум и 1-м, поселкэу Яблонов-скэм икӀыхэу Краснодар кӀохэрэм ягушлогъо-шхуагъ. Яблоновскэ лъэмыджым иикӀыпӀэ дэжъ машинэхэр жьугъэу щызэхэтыжыгъэ-хэп. Ар къызхэкӀыгъэри гъэнэфагъэ: лъэ-мыджым иятӀонэрэ гъогубгъоу ашӀыгъэр атӀуныгъэ.

Шэклогум и 1-м пчэдыжыым псыхъоу Пшызэ тель Яблоновскэ лъэмыджыкӀэм гъогубгъоу иӀэр зэкӀэ щы-зэлухыгъагъ. Ащ ишылагъэкӀэ Адыгэ Республикэмрэ Крас-нодар краимрэ зэзыпхырэ зэпырыкӀыпӀэм иамалхэр зэкӀэ гъэфедэгъэхэ хъугъэ.

Яблоновскэ лъэмыджыр псыхъоу Пшызэ тель автомо-биль лъэмыдж, къалэу Краснодаррэ Адыгэ Республикэм ипоселкэу Яблоновскэмрэ зэрэпхы. «Краснодар — Но-вороссийск» (А146) зыфилорэ гъогум ар щыц.

AM

Почтэхэм мэфэкӀ мафэхэм Іоф зэрашӀэшт шыкӀэр

Шэклогум и 4-р Адыгэ Республикэм ипочтэхэмкӀэ мэфэкӀ, зыгъэпсэфыгъо мэфэшт.

Шэклогум и 3-м Адыгэ Республикэм ипочтэхэм зы сыхьат-кӀэ нахьыжъэу ялофшӀэн аухышт, шэклогум и 5-мрэ и 6-мрэ лофшӀэгъу мэфэштых.

Зыгъэпсэфыгъо мафэм почтальонхэм письмэхэр, гъэзетхэр, журналхэр къырахьащытхэп. Урысые Федерацием и Соци-альнэ фонд АР-мкӀэ и Къутамэ ыгъэнэфэгъэ графикым диштэу ахэм пенсиехэмрэ ахьщэ Іэпылэгъухэмрэ цыфхэм алӀэклагъэ-хьащтых.

Сайтэу pochta.ru зыфилорэм е компанием имобильнэ гуадзэ нахь къышъупӀэблэгъэ почтэу Іоф зышӀэштыр ижъугъотэн шьулъэкӀышт.

Федеральнэ почтэ зэпхыныгъэм Адыгэ Республикэм-кӀэ и ГъэлорышлӀэ ипресс-къулыкъу
Тел.: 8 (863) 28-00-470+2576

ШӀэхэу къыщызэлӀуахышт

Геническэ дэт еджаплэу N 1-м псауныгъэр зысӀагъэпытэрэ физкультурнэ комплексэу щашӀырэм епхыгъэ лофшӀэнхэр ыкӀэм фӀэклагъэх.

Мы мафэхэм ащ жьырыкӀуаплэхэр фашӀых ыкӀи къыпӀэуль шьолъырыр зэтырагъэпсыхьажьы. Урысые политическэ партией «Единэ Россием» и Адыгэ шьолъыр къутамэ къызэрэщӀауагъэм-кӀэ, Геническэ гурыт еджаплэу N 1-м вентиляцииер ыкӀи лугъор изыщышт системэр чӀагъэуцугъагъ. Комплекс Іупэр плиткӀэ агъэпкӀагъ, къэгъагъэхэр зыхагъэтысхьащт чыплӀэхэр агъэхъазы-рыгъэх. Джырэ уахьтэм залым спорт Іэмэ-псымэхэр, спортсмен-хэм ящыгъынхэр зыщызблахъушт ыкӀи тренерхэм яунэ мебелир ачӀагъэуцэ. ЗэрэхъурэмкӀэ, Геническэ щашӀырэ комплексыр шӀэхэу къызэлӀуахышт.

Шъугу къэдгъэкӀыжыным, хэгъэгум шьолъырыкӀэу къыхэхьагъэмэ Адыгеир Іэпылэгъу афэхъу, анахьэу зыфэгъэзагъэр Херсонскэ хэкум ит Геническэ районыр ары. Едзыгъо-едзыгъоу ащ изэте-гъэпсыхьанкӀэ лофшӀэнхэр щырагъэкӀокӀых, ахэм апӀухъанэу сомэ миллион 225-рэ республикэ бюджетым 2023-рэ илъэсым къыха-гъэкӀы.

Лажьэ зиІэхэр агъэпщынэх

Уголовнэ, гражданскэ, арбитражнэ ыкйи административнэ йоф анахь хыльэхэу Адыгэ Республикэм ихьыкумхэм мы ильэсым зэ-хафыгъэхэм афэгъэхьыгъэ брифинг джырэблагъэ Адыгэ Респуб-ликэм и Прокуратурэ щыкйуагъ.

Юфхѡабзѡм хэлѡѡаѡѡх
прокуратурѡм иуголовнѡ-хѡы-
кум отдел ипрокурорѡу Карина
Казаковар, гражданскѡ ѡкл
арбитражнѡ Юфхѡм язѡхѡфын-
клѡ прокурорѡм илѡпылѡѡу
Александр Юриджановыр, жур-
налистхѡ.

Пэублэм К. Казаковам кы-
зэриуагээмклэ, 2023-рэ илгэ-
сым уголовнэ юфхэр кызыф-
зэуахыгэ, бздэжэшлагэ зезы-
хыгэ нэбгырэ 1419-м альэны-
кыккэ республикэ хыкумыш-
хэм ашыгэ унэшэ 1346-м
прокурорхэм адырагэштагэ.
Бздэжэшлагэ зезыхыгэ нэб-
гырэ 1138-м япхыгэ уголовнэ

лоф 1074-м ахэлпьягьэх. Къ-
ралыгьо гъпшынаклохэм япшъ-
рылпыр лажъэ зилэхэм пшъ-
дэклъжъ арагъэхьыныр ыкли
уголовнэ хьыкум зэхэфыным
хэлажъэхэрэм яконституционнэ
фитыныгъэхэр амыукъонхэр
ары. Ащклэ прокурорым шыс-
хэр кьыхыгъгъэх.

Гушкын пae, AP-м и Апшэ-рэ хыкум IэкIыб кьэралым кыкIыгэ нэбгыриплIым альэ-ныкьокIэ кызыэлухыгэ уголов-нэ Ioфым хэлпIагэ. ХьункIэн бзэдшэшлэгэ зэрэзрахыгэм фэшI ахэр агэмсагэх.

Хыкумым зэригъэунэфы-
гъэмкӀэ, 2021-рэ илъэсым мы

нэбгыриллыр поселкэу Подгор-
нэм шыпсэуштыгээхэу нэмык
кээрал кыкыгыгээхэу зэшхэ-
гүсэхэм аталанэхи, шьэжы-
емкэл агэжынэхээ, зэкюла-
пхагээх. Утынышхоу атецагээ
хьуггэм кыхэкэлэу а чыплэм
зыныбжэ хэкютэгээ зэшхэ-
гүсютлүм ядунай ахьожыгы.
Нэужым бэзджашэхэм ахьцэ
ыкы уасэ зилэ хьап-шыпхэр
атыгухи (зэклэмкыи сомэ ми-
лиони 3-рэ мин 927-м еху),
загэбылыжыгы.

Ауклыгыгэхэм мы посэүплэм
мэкүмэщ хызмэтшлплэ шы-
рялэу хэтэрыклхэр кышагэ-
кыштыг. Бээджэшлэ нэгыри
3-р мыщ ыпэклэ ащ шылэжа-
гээх. Шьхадж бээджэшлагэу
зэрихыгэем елытыгэу хы-
кумым илэеси 9-м кышгэгэ-
жыагэу илэес 19-м нэс хяпс
атырилхыаг.

Джигри зы шыс. Краснодар
щыц хульфыгъэм къэбарпы-
гъэзэс амалхэр кызыфигъэфе-
дэхээз, кулэу зэхэтху, нарко-
тик бэу зыхэлъ пкыгъохэр
хэбзэнчъу кызырэригъэкло-
кыгъэм фэш Мыекпопэ кэлэ
хыкмуым ыгъэмсагъ.

Хьыкумым зэригъэунэфыгъэмкӀэ, 2022-рэ илъэсым чъэпыогъум Краснодар краим

шыпсэурэм гъэбылгыплэ чы-
плэхэр кызыфигъэфедэхэзэ нар-
котик бэу зыхэлъ пкъыгъор
Адигеим кыщыригъэклоклыгъ.
Хыкумым ащ илъэси 7 хьапс
тырилъхьагъ. Ау прокурорыр
мы унашъом емызгъэу тхылъ
ытыгъ. АР-м и Апшэрэ хыкум
унашъоклэ бэзджашлэм илъэси
10 хьапс кыыхыгъ.

А. Яриджановым кызыэри-
луагэмклэ, цыфхэм яфитыны-
гъэхэр зэтэгъэуцожьгъэнхэм
епхыгъэ лофыгъохэр прокура-
турэм инэлпэгъу ригъэкыхэ-
рэп. Ялошлэнклэ аных мэханэ-
шхо зилэ лофыгъоу зыдэлажъ-
хэрэм ащыц псэуплэ-коммуналь-
нэ хъызмэтым ыльэныкьоклэ
хэбзэгъэуцугъэр зэрагъэаклэ-
рэз, цыфхэм япсэуплэ фиты-
ныгъэхэр къэухъумэгъэнхэр,
зыкылыныгъэ ахэльэу бзэджа-
шлэхэм ябэныгъэныр, псауны-
гъэм, гъэсэнныгъэм ыкли ахьцэ
кьольхъэ тын-ыхыным алъэ-
ныкьоклэ хэбзэгъэуцугъэр амы-
уьоным лыплэгъэнхэр. Джаш
фэдэу япшъэрыль шъхалэхэм
ащыц цыфхэм лошлэнымклэ
фитыныгъэу ялэхэр къэухъумэ-
гъэнхэр.

2023-рэ илгээсэм зэклэмкли
сомэ миллион 15-м ехум япхы-
гъэу прокурорхэр дэо тхылъ

1005-м ехѹмэ ахэпльагъэх. Ахэм янахыбэр зыфэгъэхыгъэр цыфхэм япсэулэ фитыныгъэхэр къэухъумэгэнхэр, зыныбжъ имыкъугъэхэм ыккI социальнэу муыхъумэгъэ цыфхэм яфитыныгъэхэр зэтэгъэуцожьыгэнхэр ары.

Гужылым пае, хабзэм унашью зеришлыгъэу, кызыэхэоным нэ-сыгъэ кьатыбэу зэхэт унэу поселкэу Подгорнэм дэтым члэсыгъэхэр агъэкощыгъэх. Ау унэр зытетыгъэ чыгу 1ахыр Мыекопэ район администра-цием тетхагъэпышъ, аварийнэу шыт унэр 1аухыжьынэу унашю ашын альэкырзп. Чыплэ ад-министрацием хэукъоныгъэу ышлыгъэхэм кыыхэкъэу цыфхэм яхэбзэ фитыныгъэхэр зэчы-кыагъэхэ хыгъэ.

Мыекьопэ район прокуратурэм муниципальнэ образованиеу «Мыекьопэ районым» дао фигэхыг кыизээзоным нэсыгэ унэжыыр луахыжынын фэшл ишкүлгэз тхалэхэр ыгээпсынхэу.

Джац фэдэу прокурорхэм
граждан ыкIл административ-
нэ Iоф 494-мэ ахэплъагъэх,
ахэмкIэ кIуачIэ зилэ унашъохэр
ашIыгъэх.

КИАРЭ Фатим.

Музей егъэджэнхэр

Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ музей чэпыогъум и 31-м егъэджэнхэр щыкӀуагъэх.

Ильэс 15 хуыгъэ АР-м и
Лъэпкъ музей мы loftхуабзэр
зызыхищэрэр. Хабзэ зэрэхуы-
гъуэ, Адыгеим ит музейхэм
ялофыш1хэр джыри мыщ цы-
зэлукагъэх.

Егъэджэнхэр кызыэлуйхыгь
Лъэпкъ музейм ипашэу Джыгунэ
Фатимэ.

«Музейхэр кызралыгьом
игунджэх, лъэккым ынапэх.
Блэкыгъэ лъэханымрэ джырэ
уахъэмрэ ахэм зэрапых. Лэ-
шэгьу зэблэкхэм ятарихъ,
лъэккым, цыфхэм ягушхъэ-
лэжыгъэ яухьумакх. Научнэ
юшлагъэхэм, адыгэ лъэккым
итарихъ ыки ащ хэхоньгъэу
ышхэрэм непэ татегушъэшт»,
— кыулагэ пэублэм Джыгунэ
Фатимэ.

Музей егъэдженхэр лъэныкъо зэфэшъхьафхэмкӀэ гошыгъагъэх. Апэрэр ЛъапкӀэ музейм илофышӀэу Шэуджэн Налмэс зеришагъ. Музей иофшӀэным итеориерэ ипрактикэрэ, экспозиционерэ ыкӀи педагогическэ

лъапсэу ащ илэр, Адыгеим
итарихъ ыкӀи изкологие — мы-
хэм ащ щатегушылагъэх.

«Музейер — Адигеим ит псэуплэхэм ятарихь иухьума-
клох» зыфилорэ Iофшлагьэм
кытегушылагь гуманитар ушэ-
тынхэмклэ Адигэ республикэ
институтым ишлэныгьэлэжьа-
Емтылэ Разиет. «Къуаджэу
Хьаурынэхьаблэ итарихь» фэгъ-
хьыгъу кьэгушылагь Шэуджэн

районим ит музейе Андырхъое
Хъусен ыццэ зыхьырэм ило-
фышлэу Хъакурынэ Фатимэ.
Музееведением ыкли тарихьым
ягумэкыгыдохэм язэхэфын фэ-
гъэхыгыгагъ Лышэ Фатимэ
ипсалъэ. Нэмыкл научнэ лоф-
шэнхэмэ егъэджэнхэм шатегу-
шлагъэх.

Ятлонэрэ лъэныкъор Адыгем иархеологиерэ иэтнографиерэ афэгъэхьыгъагъ. Ар зезы-

шагъэр Лъэпкъ музей ил-
фышлэу Хабзэу Асиет.

Ижыргэ адьгэ псэолъэшһыным — дольменхэм, чыф унэхэм афэгъэхыгъэу гъэшлэгъонэу, үзлэпищэу кыылтагъ археолог цлрылоу, экспедицие пчъагъэхэм ащылэжьагъэу, зилэшхытлуклэ лъэпкэ клэныр зыбъуыргонгъэ, АР-м лэпкэ музей иначуңэ лофшлэ шхъалэу Тэу Аслъан. Адьгэ Респу-

ликэм и Лъэпкъ музей адыгэхэм
ямузыкальнэ Iэмэ-псымэу чIэлъ-
хэм кыатегушылагъ Сихьаджэкъо
Иринэ. Лъэпкъ музейм шызылу-
гъэкIэгъэ тамыгъэхэм афэгъэ-
хьыгъэу къэзэрэурыгъэхэм
кыфилотагъ Мамарыкьо Саидэ.

Музейхэм ялофшлэн нахь дэ-
гъоу, гъэшлэгъонэу зэхэцэгъэ-
нымклэ мыхэм афэдэ юфтхьа-
бзэхэм мэхъанэшхо я.

ЛЪЭПШЪЫКЪО Фатим.

Егъэджэкло-гъэсаклом и Ильэс

Шъхъэлахъомэ

*«Клэзэгъэ-
джэ дэгъу ухъуным
фэшI ябгъэхьырэ
десэри, ар зэбгъэхьы-
рри шIу плъэгъунхэ
фае...»*

В. Ключевский

Непэрэ клэзэгъаджэр СССР-м илъэхъан шылагъэхэм афэдэп. Ашыгъум сабийхэр клэзэгъаджэм кылощтым ежэху, ар яупчлэжыгъоу шытыгъ, ау а уахътэри теклыгъ.

Ари гъэшлэгъонэп, зэкIэри зэхъоклы: гъэсэныгъэри, еж клэзэгъаджэлохэри. Плэхъаны-клэм кыздихьырэ зэхъоклыны-гъэхэм ялътыгъу лoшлэнри агъэпсынэу мэхъу.

Тэхъутэмкыое районым клэзэгъаджэбэ щэлажъэ. Ахэм янахьыбэм гъэхъагъу ялэхэм тарэгущо, анахъу мы сэнэхъат шлагъом зэрэлакъоу фэзыгъэлэжыгъэхэм. Ащ фэдэхэм ащыц непэ сыкызытегушылэщтыр.

ШЪХЪЭЛЭХЪО КУЩЫКУ

Шапсыгъэ шъэожъыеу Шъхъэлэхъо Кущыку Адыгэ клэзэгъаджэ училищыри 1940-рэ илъэсым кыуыхыгъ. Ащ илъэс 16 нылэп ыныбжыгъэр Псэитыку дэт еджаплэм иублэплэ классхэм яклэзэгъаджэу лoшлэнри зырегъажьэм. Хэгъу зоошхом илъэхъан, 1942-рэ илъэсым ишышхъэу мазэ нэмыцмэ а чыплэхэр зауытхэм, егъэджэныр кызытырагъэуцогъагъ ыкли 1943-рэ илъэсым игъэтхэпэ рагъэжыжыгъагъ. Пэнэхэс еджаплэм лoшлэнри клэзэгъаджэ ныбжыклэм щыпидзэжыгъ.

ТЫГЪУЖЪ Нуриет

Бэ темышлэу пшъэжыжыеу апэрэ классым Кущыку зыщы-деджэгъэгъэ Тыгъужъ Нуриет клэзэгъаджэу еджаплэм кылохъэ. Краснодар дэтыгъэ клэзэгъаджэ институтым ифизикэ-хысап факультет ия 2-рэ курс Нуриет кыуыхыгъэ къодыгъ, ау клэзэгъаджэхэр зэрымкыухэрэм кыхэкIэу ар еджаплэм кырагъэблэгъагъ.

Сыдэу шэн дэгъубэ ыпсэ щызэрипхыра клэзэгъаджэ сэнэхъатыр кыхъэзыхыгъэм: шIульэгъуныгъу сабийхэм, щылэныгъэм, егъэджэн лoфым афырилэр, щэлагъэр, цыхъэшлыныр ыкли зэкIэхэмкли щысэтехыплэ уафэхъуныр.

Хъащтыку щыпсэурэ Тыгъужъмэ Нуриет ащыщыгъ, ялэкъоклэ аскъэлаех. Нуриет ятэжъ Хъащтыку ефэндэу кызырагъэблэгъагъэм кышгъэжыгъагъу ахэр мыщ щыпсэуштыгъэх.

Кущыкурэ Нуриетрэ апэрэ классым щызэдеджэнху рагъэжыгъагъэми, пшъэшъэжыер дэгъу дэдэу зэреджэрэм кыхэкIэу, классхэр зэблырагъэхуэ, нахь псынклэу еджаплэр кыуыхыгъагъ. Джы зы чыплэм лoф щызэдашлэнэу хъугъэ. Ныбжыклэхэм агухэр зэфэкIуагъэх ыкли а илъэс дэдэм къэзэрэщэгъэх.

Унагъом апэрэ сабыеу кыхъухъагъэм Руслъан фаусыгъ, ащ мэхъахъу сабыипл кыкIэлъыкIуагъ. Сабыибэ зэрыс унагъом кыныбэ елъэгъу: мылтыкури икъурэп, нэбгырэ пэпчэ зыщыкIэрэри егъэгъотыгъуай. Ау ащ фэдэ унэгъо лужур дэгъоу псэунымкIэ анахь шъхъалэу ны-тымэ алъытагъэр шъхъэклэфэныгъуэу зэпагъохырэр ары. Кущыкуи Нуриети а шэныр зэкIэмэ апэ рагъэшъызэ псэу-

Шъхъэлэхъо унагъом щыщхэр зэкIэ клэзэгъаджэ сэнэхъатым зэрэрылэжыгъэхэ илъэсхэр зэхъэгъэхъожьхэмэ, илъэс 285-рэ икъушты, ащ щыщэу илъэси 195-м Пэнэхэс дэт гурыт еджэплэ гунсэм ратыгъ.

гъэх. Унэгъо кIоцIым изакъоп, лoшлэплэу зыщылажыжыерэми арэуштыу зыкышгъэжыгъуагъ.

«ЩылэныгъэмкIэ анахь шъхъалэр ны сызэхъум зэхэсшлагъ», — ылощтыгъ Нуриет.

Зэшъхъэгъусэхэр Пэнэхэс щалъытэщтыгъэх, клэзэгъаджэ сэнэхъатым ящылэныгъэ зэрэрапхыгъэр, ежхэр зэрыгъозэхэрэ шэн-хабзэхэр сабиймэ ахалъхъэзэ зэрэпсэхуэрэр зэкIэми ягопагъ. Кущыку илъэс 42-рэ, Нуриет илъэс 39-рэ клэзэгъаджэ сэнэхъатым рылэжыгъэх.

Ахэм рагъэджагъэмэ шлэныгъэлэжхэр, инженерхэр, врачхэр, министрэхэр кыхэкIыгъэх: Жадэ Анзаур, Нашэ Кущыку, Сэхъутэ Ким, Сэхъутэ Казбек, Хъагъур Аслъан. Яклэзэгъаджэ-кIуагъэмэ ащыщыбэ нэужым клэзэгъаджэхуэ еджаплэм къагъэзэжыгъ: Лыф Аскэр, Бастэ Айдэмыр, Тахътэмыр СултIан, Бастэ ЗекIошыу.

Ежхэм ясабыитфым щыщэу плымэ клэзэгъаджэ сэнэхъатыр кыхахыгъ, ны-тыхэм ягъогу рыкIуагъэх. Гъэшлэгъоныр зэкIэхэри хысапымкIэ клэзэгъаджэ зэрэхъугъэхэр ары.

РУСЛЪАН

Яклэла нахъыжыу Руслъан Адыгэ къэралыгъо клэзэгъаджэ институтым ифизикэ-хысап факультет кызеухым ыуж Яблoновскэм дэт я 5-рэ гурыт еджаплэм илъэситфырэ щылэжыгъ. Нэужым ар райкомым и ВЛКСМ исекретарэу агъэнафэ ыкли Апшъэрэ партийнэ еджа-

Аужырэ илъэсым ар Урысые таможенм иллыкIоу Казахстан шылагъ, ау, гухэкI нахь мышлэми, сымэджэ хыльэ хъуи, 1999-рэ илъэсым идунай ыхъожыгъ.

Ащ ишъхъэгъусэу Людмилэ Адыгэ къэралыгъо клэзэгъаджэ институтым филологиемкIэ ифакультет кыуыхыгъ. Джырэ уахътэм клэзэгъаджэ-логопедэу, дефектологэу республикэ сымэджэщым щэлажъэ. КIэлэегъаджэ сэнэхъатым ар илъэс 42-рэ хъугъэу рэлажъэ.

СВЕТЛАН

Руслъан ышпхъоу Светланэ (Алал-Шъхъэлахъо) 1970-рэ илъэсым Адыгэ къэралыгъо клэзэгъаджэ институтым ифизикэ-хысап факультет кыуыхыгъ ыкли илъэс 38-м кыкIоцI физикэмкIэ клэзэгъаджэу Афыпсыпэ дэт еджаплэм лoф щылашлагъ. «Урысые Федерацием гъэсэныгъэмкIэ иотличник» зыфилорэ цIэ лъапIэр къыфагъэшъошагъ.

ЗАУР

Руслъан ышэу Заур джащ фэдэу Адыгэ къэралыгъо клэзэ-

егъэджэ институтым ифизикэ-хысап факультет кыуыхыгъ. Апэрэ илъэситфым станицэу Новодмитриевскэм игурыт еджаплэ лoф щылашлагъ, ар гъунэгъу Северскэ районым ит. Нэужым цыфхэр социальнэу кыуухъумэгъэнхэмкIэ Гупчэм пащэ фашыгъ, а лoшлэныр илъэс 12-рэ ыгъэцэкIагъ. Гупчэр гъогъу пчыагъэрэ анахь дэгъоу республикэм кышчыагъэщыгъ. 2021-рэ илъэсым Заур зигъэпсэфынэу тIысыжыгъэ.

МИНСУР

Кущыкурэ Нуриетрэ яклалэу Казбек клэзэгъаджэ хъугъэп, агроном сэнэхъатыр кыхихыгъ, ау ащ ишъхъэгъусэу Минсурэ унагъом хабзэ фэхъугъэ клэзэгъаджэ лoфым игъогу рыкIуагъ. Пшызэ къэралыгъо университетым филологиемкIэ ифакультет кыуыхыгъ ыкли Пэнэхэс дэт я 7-рэ гурыт еджаплэм илъэс 38-м кыкIоцI урысыбзэмрэ литературэмрэ щаригъэхыгъ. «ГъэсэныгъэмкIэ УФ-м илофышлэ Гъэшлугъ» зыфилорэ щытху-цIэр Шъхъэлэхъо Минсурэ кылэжыгъ.

НУРБЫЙ

Клэзэгъаджэу лoшлэныр ригъажыи, гъэсэныгъэмкIэ район отделым ипэщэ IэнатIэ нэсыгъ Кущыкурэ Нуриетрэ яклэла нахъыклэу Нурбий (цыфмэ зэрэшлэрэр Налбий Кущыку ыкьор, ау паспортым Нурбий-кIэ дэтхагъ). Адыгэ къэралыгъо клэзэгъаджэ институтым ифизикэ-хысап факультет 1980-рэ илъэсым ащ кыуыхыгъ. Инэм дэт еджаплэхэм ащыц физикэмкIэ щыригъэджагъэх, Тэхъутэмкыое еджаплэм завучэу илъэситфырэ лутыгъ. 1987-рэ илъэсым кышчыублагъэу кышчы-

Егъэджэкло-гъэсаклом и Ильэс

якIэлэегъэджэ лIакъу

хъугъэ къуаджэу Пэнэхэс дэт гурыт еджаплэм ар ипэцагъ. Тэхутэмыкье районым гъэсэныгъэмкIэ и Гъэлорышлэлэ ипашэу 2009-рэ илэсым Нурбий агъэнэфагъ.

— Нурбий гъэсэныгъэмкIэ Гъэлорышлэлэм пашэу зыфашым, ныбжьышхо илэу шытыгъэп, ау ишIэныгъэрэ исэнэушчыгъэрэ яшIуагъэкIэ лoфшIэкло дэгъоу, шхъэкIэфэныгъэ зыфашырэ пашэу зыкыгъэлпэгъуагъ. КIэлэеджаклохэм яшIоигъоныгъэхэр нэмыкI лoфхэм апэригъэшъыштыгъ. Гъэсэныгъэ тедзэмрэ шхъагъэмрэ зэгъусэхэу зы лъагъом рыкIонхэ фаеу ащылытэщтыгъ, нэмыкIауи хъун

ылъэкIыштыгъэп, — къелуатэ гъэсэныгъэ тедзэм и Гупчэу Тэхутэмыкье районым шыIэм ипашэу Бракъый Фатимэ.

Джырэ уахтэм Нурбий информатикэр Пэнэхэс еджаплэм царегъэхьы. Апэрэхэм ащыщэу «Робототехникэр» шыIэныгъэм пхырызышыгъэхэм ащыщ. Нурбий ригъэджэрэ кIэлэеджаклохэр район ыкIи республикэ зэнэкъокъухэм ащатеклох. Шхъэлэхэу Нурбий кIэлэегъэджэ сэнэхъатым илэс 43-рэ хъугъэу рэлажэ, «ГъэсэныгъэмкIэ УФ-м илофышIэ ГъэшIуагъ» зыфилорэ шытхуцIэри кыфагъэшъошагъ.

Ащ ишхъэгъусэу Зурети Адыгэ къралыгъо кIэлэегъэджэ институтым тарихъымкIэ ифакультет кыуухыгъ, 2009-рэ илэсым кышыублагъэу Пэнэхэс дэт еджаплэм ипашэ гъэсэныгъэ лoфхэмкIэ игуадзэу лoфешIэ. ГъэсэныгъэмкIэ УФ-м и Министерствэ и Шытху тхылъ кыратыгъ. КIэлэегъэджэ сэнэхъатым илэс 34-рэ ащытыгъ.

ХЪАЗРЭТ

КIэлэегъэджэхэм яшышхъэу конференциеу мыгъэ районым шызэхашэгъагъэм хэлэжыагъ Нурбий икIалэу, Пшызэ къралыгъо университетыр къэзыу-

хыгъэ Шхъэлэхэу Хъазрэт. ИнформатикэмкIэ КIэлэегъэджэу

ар Пэнэхэс дэт еджаплэм лухагъ, янэ-ятэхэм ыкIи янэж-ятэжхэм ягъогу техагъ.

Шхъэлэхэу унагъом шыщхэр экIэ кIэлэегъэджэ сэнэхъатым зэрэрылэжыгъэхэ илэсхэр зэхэбгъэхъожьхэмэ, илэс 285-рэ икIушт, ащ шыщэу илэси 195-м Пэнэхэс дэт гурыт еджаплэ гупсэм ратыгъ.

Пхъорэльфхэмрэ ахэм япхъорэльфыжхэмрэ зэхэтхэу нэбгырэ 29-рэ мэхъух. Шхъэлэхэхэм япллэнэрэ лIэуж нахъыжхэм ягъогу зэрэрыкIощтхэм техырэхъышэрэп.

АКIЭГЪУ Разиет. Тэхутэмыкыуай.

Къыблэ-Урысые хысап олимпиадэм шытекIуагъэх

Пшээшэжыехэр зыхэлэжыэхэрэ я II-рэ Къыблэ-Урысые хысап олимпиадэу «Ассара» зыфилоу Адыгеим шыкIуагъэр зэфашыжыгъ. Теклоньгъэ кыдэзыхыгъэмэ тиреспубликэ шыщ нэбгыриш ахэфагъ.

КъокIыплэм шыпсэурэ лъэпкхэм яискусствэкIэ Къралыгъо музеем и Темыр-Кавказ Къутам ары теклоньгъэ кыдэзыхыгъэхэр зыцагъэшIуагъэхэр, бгъэхалхъэхэр зышаратыжыгъэхэр. Зэнэкъокъур нахъыжхэмрэ нахъыкIэхэмрэ ялигэхэмкIэ зэтеуыгъагъ. НахъыкIэхэм ялигэ апэрэ шIуашэ зилэ дипломхэр пшээшъитфымэ кышыдахыгъ, ахэм ащыщыгъ МыекIуапэ шыщ Мамый Яра, ар яблэнэрэ классым щеджэ. МылигэмкIэ ятIонэрэ шIуашэ зилэ дипломыр нэбгыритIумэ къафэгъэшъошагъ, язырэр Адыгеим шыпсэурэ Адела Амирян, я 8-рэ классым ис. Ящэнэрэ шIуашэ зилэ дипломымкIэ кыыхагъэщыгъ я 8-рэ классым щеджэрэ Марьям Мкртумовар. Анна Гарбузовамрэ Елизавета Бойкэмрэ Шытху тхылъхэр къратыгъ.

Теклоньгъэ кыдэзыхыгъэмэ джащ фэдэу ащыщых краим, Ростовскэ ыкIи Волгоградскэ хэкухэм, Республикэу Темыр

Осетием — Аланием якIэлэеджаклохэр.

Шъугу къэдгъэкIыжын, олимпиадэр чъэпыогъум и 23-м кышыублагъэу и 27-м нэс МыекIуапэ шырекIокIыгъ. Урысыем ишIолпыр 15-мэ ащеджэрэ кIэлэеджэкло 48-у я 6 — 10-рэ классхэм арысхэр, Абхазым ыкIи Осетием ащыщхэр ары зэнэкъокъум хэлэжыагъэхэр.

Пшээшэжыехэр зыхэлэжыэхэрэ я II-рэ Къыблэ-Урысые хысап олимпиадэу «Ассара» зыфилоурэ 2022-рэ илэсым апэрэу зэхашэгъагъ, гъэсэныгъэ гупчэу «Сириусыр» ары зыщыкIогъагъэр. Хысапыр кIэлэеджакломэ шIу ягъэлэпгъэныр, ащ пылхэу Къыблэм шыпсэухэрэр нэлуасэ зэфэшIыгъэнхэр, ныбджэгъуныгъэ азыфагу илэу плугъэнхэр ыкIи шIэныгъэм игъогу пшээшэжыехэр тещэгъэнхэр ары анах пшээрэлы шхъалэу олимпиадэм илэхэр.

Олимпиадэм икоординационнэ совет итхамэтагъ АКЪУ-м

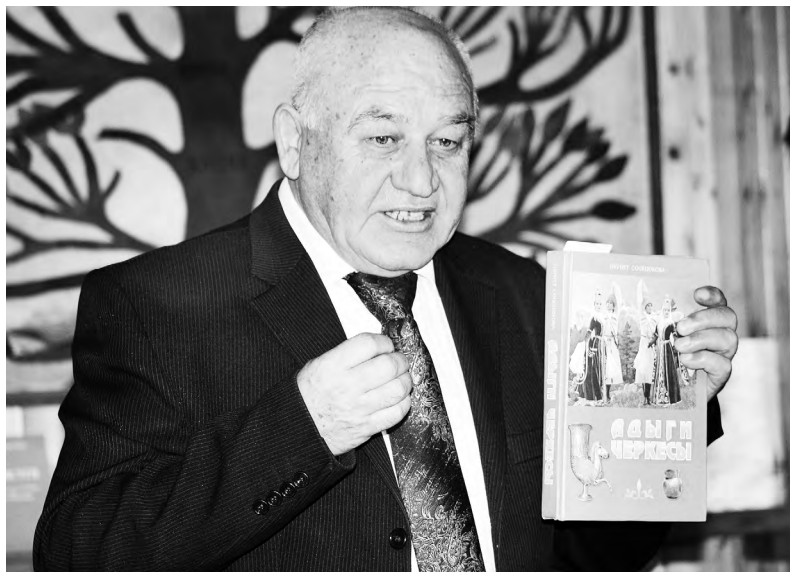
АКЪУ.

иректорэу Мамый Даутэ. Зэнэкъокъу закъоу олимпиадэр шытыгъэп, ащ ипрограммэ творческэ мастер-классхэри, зэлулэгъу гъэшIэгъонхэри кыщыдэлъытэгъагъэх. КIэлэеджаклохэр алулэгъэх урысые акт-

рисэу, зэдзэкIыгъэ тхыгъэмэ къаджэрэ Лариса Брoхман, хысапымкIэ Дунэе олимпиадэм (IMO), джащ фэдэу европейскэ олимпиадэм (EGMO) ащытекIуагъэхэ Алиса Волковам ыкIи Галия Шарафетди-

новам, композиторэу Къэбардэкъо Муратэ ыкIи музыкантэу Али Лигидовым, физикэ-хысап шIэныгъэхэмкIэ докторэу Наталья Масловам, модельер-дизайнерэу Сусанна Макеровам, нэмыкIхэми.

Апэрагъ

Аужырэ ильэсхэм зеклоном ильэныкыоу Шъачэ анахь щагъэфедэ хъугъэ лъапкэ зеклоныр апэу къезыхыжъагъэр фирмэ цыклоу «Джэгуш» («Джегош») зыфилорэм ипашэу Ацумыжъ Айсэр ары.

Псаоу ар кытхэтыгъэмэ шышъхъэу мазэм зыныбжъ ильэс 75-рэ хъуштыгъэ тичыплэгъу а юфыр зырегажъэм кьоджэдэхэр ащ зэрэхышэагъэхэм имызакъоу, Урысыем инэмыкI шьолырхэм ащыпсэу хэрэм ащышхэри гъусэ кыфэхъугъагъэх.

Зеклэми ар Зорик зэрашэ-щтыгъэр. Шылэныгъэр дэгъоу зэришэщтыгъэм, иакъылышугъэ, иеплыкIэхэм, зэфагъэ зыхэмылтым зэремыбгукIо-шъуштыгъэм апае лъытэныгъэшхо фашыштыгъ. Ыгу зэрэзэ-лухыгъэм, кын зилэм ылэ фи-щэинэу сыдигъокIи зэрэхъазы-рым фэшI шIу альэгъуштыгъ.

НэшIо-гушIо зэпытэу, жыкIэтэу, сэмэркэушхо хэлъэу Айсэ зеклэми жабзэ кьадигъо-тын ылъэкIыштыгъ. Ильэсыбэ хъугъэу лъапкэ туризмэм зэрэ-пылтым, хьакIэхэм гушIубзыоу сыдигъокIи зэрапэгъокIырэм яшIуагъэкIэ ныбджэгъубэ илагъ. Зорик, хэгъэхъуагъэу кьэлугъэу шымытэу, Шъачи, Красно-дар краими, нэмыкI шьолыр-хэми, ары пакIошъ, IэкIыбыми ащашIэщтыгъ. Ащ ишIушIагъэкIэ адыгэу Краснодар краим кы-щыхъугъэу, щыпсэухэрэм якъэ-бар нэбгырэ миншъэ пчъа-гъэхэм апылэсыгъ. Ахэм ащы-щыбэм Шъачэ шIу альэгъугъ, хэгъэгум игъэпсэфыплэ шъхьалэ, хы ШIуцIэ Шапсыгъэм, Темыр Кавказым нэмыкIэу яплъыжы-гъэх.

«Хышъэм ыкIи псыкъефэхым ягъэхъун» зыфилорэ зекIо гъо-гоу Шъачэ анахь шызэлъашIэрэр «Джэгушым» пытэу епхыгъ. БлэкIыгъэ лIэшIэгъум ия 80 — 90-рэ ильэсхэм мы фирмэм изэхэщакIоу Ацумыжъ Айсэ зыгъэпсэфыплэм джыри ща-мышIэщтыгъэ лъапкэ туризмэм ыуж ихъэгъагъ. Ежъ зэрэфаеу псынIкIэу ар хъугъэп, гъэхъа-гъэ илэным охътаби, кIочIаби ыхыгъ. Арэу щытми, ильэсхэр хъаулые хъугъэхэп. Непэ мы лъэныкIор тикъалэ дэхэми, хьакIэу кьакIохэрэми анахыбэу агъэфедэхэрэм ащыщ, кьоджэ-дэс нэбгыришъэ пчъагъэ, пред-приниматель пшIы пчъагъэ, зеклоном пылф организацие-хэр, ахэм ащылажъэхэрэр ащ «егъашхэх».

— Ащ «ирецепт» кызызры-кIоу щыт. Чыюпсым идэхагъэ зэхалшIэу ащ ухэтыныр гъэшIэ-

гъонэу ыкIи зэштегъэоу зэрэ-щытым имызакъоу, уишIэны-гъи кыыхигъэхъон фадэ, — ыло-щтыгъ ежъ Айсэ.

Ащыгъум, ильэс щэкI фэдиз-кIэ узэкIэлэбжъэмэ, ащ фэдэ Шъачэ илагъэп, кьоджэ псэуплэу, кьалэу чыплэ дахэхэр, ланд-шафт гъэшIэгъонхэр зилэхэри пэчыжъагъэх. Ежъ Айсэ ахэм амалышхо ялэу ылъытэщтыгъ. Шъачэ щыпсэурэ лъапкэ зэфэ-шъхъафыбэу хьакIэхэм нэгуй-хыгъэу апэгъокIыхэрэм, шхы-ныгъохэмкIэ байхэм зекIэри зылэпашэщтхэу ылоштыгъ.

Ары зэрэхъугъэри. ЦыкIу-цыкIоу хы ШIуцIэ Iушъом Iус кьуаджэхэм зекIоу кьадахъэ-хэрэм афытегъэпсыхъагъэхэу щапIэхэр, этнографическэ му-зейхэр, шхалэхэр, ермэлыкхэр кьащызэлъахыхэу рагъэжъагъ, Iэпэщысэ шыным фэлэзэхэм нахъ чанэу Iоф ашIэ хъугъэ.

Ацумыжъ Айсэ иапэрэ гъогоу

Мы зэпстэумэ ямызакъоу, Айсэ краеведением, Мобещественнэ Iофхэм апылтыгъ, охътабэрэ Чылэ Хасэм итхъамэагъ, хы ШIуцIэ Iушъо шап-сыгъэхэм яобщественнэ парламент илофшIэн хэла-жъэщтыгъ, мызэу, мытIоу Адыгэ Хасэм изэфэс иде-легатэу хадзыгъ, цыфхэм ягумэкIыгъохэм ядэгъэзы-жъынкIэ организацием мымакIэу Iэпылэгъу фэхъугъ.

ыкIи анахъ шъхъалэу щытыгъ кьуаджэу ШэхэкIэй дэжъ щылэ «Псыкъефэх 33-м» екIурэр. Ащ темыкIэу зеклономкIэ програм-мэм етIупшыгъэу зыригъэу-шъомбгъуштыгъ. Ауштэу кьуа-джэу Шэхалэ дэжъ щыт тюльпан чыгыр (тюльпановое дерево-исполн) кыыхигъэщыгъ. ШIэны-гъэлэжъхэм ащ ыныбжъ ильэс 260-м ехъоу ары кызэралорэр. Ащ ыуж поселкэу Ахинтам дэжъ щылэ щай кьэгъэкIыплэхэр зэ-рагъэлъэгъунхэу хьакIэхэм амал ялэ хъугъэ.

Аузэ Ацумыжъхэм яунагъо, ильэсыбэхэм Айсэ ишъхъэгъусэу Мэлайчэти, ишъаоу Тимури, ипшъашъэхэу Фатими, Светла-ни илэпылэгъугъэх, этногра-фическэ музей фэдэу чыплэ агъэпсынэу рахъухъагъ. «Шапс-гъэ щагу» зэреджагъэхэр. Ежъ-хэм ящагу дэдэ ар шашIыгъ. Адыгэ онджэкъымрэ Ацумыжъ лIакъом ичыгырэ зэрэрагъэжъэ-гъагъэр. Нэужым ащ хы ШIуцIэ

Iушъо шапсыгъэхэм якультурэ, ящылэкIэ кьэзыгъэлъэгъорэ пкыыгъохэр, зыфэдэ кьэмы-хъугъэу археологхэм кычыла-тыкIыгъэхэр, лъапкэ шъуашэ-хэр, музыкальнэ псэолъэ зэфэ-шъхъафхэр, сурэтхэр, тхыльхэр, нэмыкIхэр кьагохъуагъэх. Мыщ онджэкъ машIом уклэпырысэу

экскурсоводхэмрэ гид-зэ-дзэклэкIохэмрэ я Обществен-нэ организациеу Шъачэ щы-зэхашагъэм ипашэу, Пшызэ шьолыр курортхэмкIэ ыкIи зеклономкIэ изаслуженнэ Iо-фышIэу Надежда Кучеряваям. — Игуапэу ащ Шъачэ зекло-номкIэ испециалист ныбжы-кIэхэм апае экскурсииехэр зэ-хищэщтыгъэх, ащ ипрограммэ мастер-класс дэгъоу щытыгъ.

Ильэс щэкI фэдиным Зорик дэжъ Урысыем ичыплэ зэфэ-шъхъафыбэм, IэкIыб кьэралхэм кьарыкIыгъэ нэбгырэ мин пчъа-гъэ шылагъ. «Шапсыгъэ щагу» ихъэкIэ гъэшIуагъэхэр зыдэт тхылым рэзэныгъэу кыфы-датхагъэр шъэ пчъагъэ мэхъу. Шьолырхэм, кьалэхэм япашэ-хэр, кьэралыгъом и Правитель-ствэ хэтхэр, Кьэралыгъо Думэм идепутатхэр, сенаторхэр, кос-монавтхэр, шIэныгъэлэжъхэр, нэмыкIхэри ащ кьыдэтхагъэх.

— Iофэу епхыжъагъэр зэ-кIэмэ анахъ дэгъоу пшIэныр ащ идевиз шъхъалэу щытыгъ, —

кылуагъ экскурсоводэу, кра-еведческэ клубэу «Истоки» зыфилорэм ипашэу Людмила Лагеръ. — Ар музыкант дэ-гъугъ, ишIэныгъэкIэ илофшIэ-гъухэм адэгъуащтыгъ. Иунап-чъэхэр зеклэми афызэлухыгъа-гъэх. Экскурсантхэм цыхъэ кьытфашыным, зэпхыныгъэ кьыддырялэным тыкыфэкIоным, тыхъакIэхэм ныбджэгъуныгъэ адэтшыным тыфигъасэщтыгъ.

Мы зэпстэумэ ямызакъоу, Айсэ краеведением, общест-веннэ Iофхэм апылтыгъ, охъ-табэрэ Чылэ Хасэм итхъамэ-тагъ, хы ШIуцIэ Iушъо шапсыгъэ-хэм яобщественнэ парламент илофшIэн хэлажъэщтыгъ, мызэу, мытIоу Адыгэ Хасэм изэфэс иделегатэу хадзыгъ, цыфхэм ягумэкIыгъохэм ядэгъэзыжынкIэ организацием мымакIэу Iэпылэгъу фэхъугъ.

Шъачэ ыкIи Краснодар кра-им хэхъоныгъэхэр ягъэшIыгъэн-хэм, шьолырым зеклоном зыщэгъэушъомбгъугъэным ила-хышхо зэрахилъхъагъэм фэшI тын зэфэшъхъафхэмкIэ, щытхъу ыкIи рэзэныгъэ тхыльхэмкIэ ар мызэу, мытIоу кыыхагъэщыгъ.

2018-рэ ильэсым ыныбжъ 70-рэ зэрэхъурэр зыхегъэунэ-фыкIым ыуж Зорик уз мэхъа-джэу кыфыкыокIыгъэм ебэнзэ Iоф ышIагъ, ежъ ышъхъэкIэ хьакIэхэм апэгъокIыштыгъ. Ау икIалэу Тимур игъонэмыс зэ-рэхъугъэм ыкIуачIэ ригъэухыгъ. Ащ ыуж мэээ заулэ нахыбэ кымыгъэшIэжъэу, 2020-рэ ильэ-сым, «Джэгуш» ыныбжъ ильэс 30 зэрэхъурэр хэгъэунэфыкIы-гъо имыфэу, Ацумыжъ Айсэ дунаим ехыжыгъ.

НЫБЭ Анзор.

Сурэтхэр: авторым ихъар-зынэщ.

Лъэпкъхэм языкъыныгъэ и Мафэ фэгъэхьыгъэ Иофтхьабзэу Адыгэ Республикэм щызэрахъаштхэр

Мафэр	Уахътэр	Иофтхьабзэр зыфэдэр	Иофтхьабзэр зыщызэхашт чыплэр
Шэклогум и 2-м		Къэбар-тематическэ къэгъэлъэгъонэу «Зыкыныгъэр ары тызыгъэлъэшырэр» зыфиорэр	къ. Мыекъуапэ, егъэджэкIо-гъэсакIохэм яшIэныгъэ зыщыхагъэхьорэ Адыгэ республикэ институт
шэклогум и 3 — 4-м		Я VII-рэ Урысые ныбжьыкIэ форумэу «Зэгурылоныгъэмрэ зыкыныгъэмрэ тызыгъэлъэшырэр» зыфиорэр	къ. Мыекъуапэ, Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университет
шэклогум и 3-м	11.00	Дунэе просветительскэ Иофтхьабзэу «Этнографическэ диктанташху» зыфиорэр	къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 191, МКъТУ-м итхылъеджапI
шэклогум и 3-м	12.00	Дунэе общественнэ организациеу «Всемирный Русский Народный Собор» зыфиорэм иреспубликэ къутамэ изэхэщэкIо зэлукI	къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 191, МКъТУ-м итхылъеджапI
шэклогум и 3-м	17.00	ХьакIэщым къырагъэблэгъэштхы Ш.А. Къумыкъур (орэдхэу «Адыгэхэр сичлыгу щэпсэху», «Далалай», лыхъужыныгъэм фэгъэхьыгъэ лъэпкъ орэдхэр къылоштхы), А.А. Тэур адыгэ лъэпкъ хабзэхэм, адыгэхэр дахэу хьакIэхэм зэрапэгъо-кIыхэрэм къатегушылэшт)	къ. Мыекъуапэ, Адыгэ республикэ ныбжьыкIэ тхылъеджапI
шэклогум и 3-м	18.00	«Искусствэхэм ячэщ» зыфиорэ Иофтхьабзэм къыдыхэлъытэгъэ литературнэ-музыкальнэ хьакIэщрэ творческэ мастерскоеу «Лъэпкъхэр бэ мэхъух, Хэгъэгур зы!» зыфиорэмрэ	къ. Мыекъуапэ, Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ тхылъеджапI
шэклогум и 4-м	10.00	ВолейболымкIэ зэнэкъокъоу Мыекъуапэ игурыт хэушхьа-фыкыгъэ еджаплэхэм ачIэс пшъашъэхэр зыхэлэжьэщтхэр	къ. Мыекъуапэ, Адыгэ къэралыгъо университет
шэклогум и 4-м	11.00	«Искусствэхэм ячэщ» зыфиорэ Иофтхьабзэм къыдыхэлъытагъэу пчъэ зэлухыгъэхэм ямаф	къ. Мыекъуапэ, Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ музей
шэклогум и 4-м	11.00 – 14.00	Лъэпкъхэм языкъыныгъэ и Мафэ фэгъэхьыгъэ мэфэкI Иофтхьабзэрэ концертрэ (митинг, концерт, лъэпкъ Iэпэщысэхэм якъэгъэлъэгъон, флешмобэу «Лъэпкъхэр бэ мэхъух, Хэгъэгур зы!» зыфиорэр; викторинэу «Мы едины – мы непобедимы», лъэпкъ шхыныгъохэр агъэхъазырыштхы; быракъ цыкIухэмрэ лентэхэмрэ цыфхэм афагощыштхы, МКъТУ-м модэмкIэ исту-денческэ театрэ икъэгъэлъэгъонэу «Душу грея» зыфиорэр	къ. Мыекъуапэ, Зэкъошныгъэм ипчэгу
шэклогум и 4-м	15.00	МэфэкI гупчэу «Лъэпкъхэр бэ мэхъух, Хэгъэгур зы!» зыфиорэр: — сурэттехыпI; — мастер-классхэр; — лъэпкъ Iэпэщысэхэм якъэгъэлъэгъонэу «Город мастеров» зыфиорэр; — концерт	къ. Мыекъуапэ, ур. Краснооктябрьскэр, 21, культурэм и Унэу «Гигантым» дэжъ
шэклогум и 4-м	16.00	А.А. Хьанэхъум ыцIэ зыхьырэ Камернэ музыкальнэ театрэм икъэгъэлъэгъонэу «Музыка объединяет» зыфиорэр	къ. Мыекъуапэ, Адыгэ Республикэм культурэмкIэ исквер (филармонием дэжъ)
шэклогум и 4-м	16.00	Концертэу «Россия объединяет»	къ. Мыекъуапэ, искусствэхэмкIэ Адыгэ республикэ колледжэу У.Хь. Тхьабысымэм ыцIэ зыхьырэр
шэклогум и 4-м	16.00	ИскусствэхэмкIэ кIэлэцыкIу еджаплэу N 1-м икIэлэ-еджакIохэм яконцертэу «Мы – единое целое»	къ. Мыекъуапэ, искусствэхэмкIэ кIэлэцыкIу еджаплэу N 1-р
шэклогум и 4-м	16.00	Иофтхьабзэу «Искусствэхэм ячэщ» зыфиорэм къыдыхэлъытэгъэ мастер-классхэу лъэпкъхэм языкъыныгъэ и Мафэ ехъулэу зэхэщтхэр	къ. Мыекъуапэ, Адыгэ Республикэм исурэткъэгъэлъэгъуапI
шэклогум и 4-м	16.00	Иофтхьабзэу «Искусствэхэм ячэщ» зыфиорэм къыдыхэлъытэгъэ театрэ къэгъэлъэгъон	къ. Мыекъуапэ, Пушкиным ыцIэкIэ щыт унэр
шэклогум и 4 – 5-м	16.00 – 19.00	КъэщыномкIэ Иофтхьабзэу «Мелодии и песни о России» зыфилоу муниципальнэ духовой оркестрэр зыхэлэжьэщтхэр	къ. Мыекъуапэ, къэлэ зыгъэпсэфыпIэ паркыр, эстрадэу «Ракушкэм» дэжъ
шэклогум и 3 — 4-м		Лъэпкъхэм языкъыныгъэ и Мафэ фэгъэхьыгъэ мэфэкI Иофтхьабзэхэр (митингхэр, концертхэр)	Адыгэ Республик

Теннис цыкIур

Командэ 18 хэлэжъагъ

Теннис цыкIумкIэ командэхэм язэнэкьокъу республикэм икьэлэ шъхалэ щыкIуагъ. Кьалэу Мыекъуапэ, Кошхьэблэ ыкIи Красногвардейскэ районхэм якомандэ 18 ащ хэлэжъагъ.

Олимпийскэ спорт лъапкьхэм ахэхьэрэ теннис цыкIум зыщафагъэсэхэрэ спорт еджаплэхэм ачIэхэр ары зызыушэтыгъэхэр.

Апэу ухъазырыныгъэу ялэр къагъэлъэгъуагъ илээс 11-м нэс зыныбжэ кIэлэцIыкIухэм. ТекIоныгъэм команди 6 фэбэнагъ, ахэр нэбгырэ щырыщ мэхъух — кIэли 2-рэ зы пшъэшъэжъыерэ. Командэ пэпчъ зэлукIэгъуи 5 илагъ. Зэфэхьысыжъхэм кызырагъэлъэгъуагъэмкIэ, апэрэ ыкIи ятIонэрэ чIыплэхэр кыдаыхыгъэх тренерэу Бзаго Рустам ыгъэсэрэ спортсменхэм. Ящэнэрэ хъугъэр гъэунэфыгъэным фэшI зэлукIэгъу тедзэхэр рагъэкIокIыгъэх, сыда пIомэ командищмэ

очко пчъагъэу рагъэкъугъэр зэфэдиизыгъ. Арэу щытми, Надежда Трофимовар зипэцэ Красногвардейскэ районым икомандэ ящэнэрэ хъугъэ.

Нахьыжъхэм якуп командэ 12 хэтыгъ. Ахэм ешIэгъу тфырытф ялагъ, нэужым финалныкьом, финалым защаушэтыгъ. ТекIоныгъэр кыдихыгъ гурыт еджаплэу N 3-м икомандэ, спортсменхэр зэнэкьокъум фэзыгъэхъазырыгъэр тренерэу Валерий Листопадовыр ары. ЯтIонэрэ чIыплэр мы еджэплэ дэдэм кыгъэлъэгъогъэ командэм фагъэшъошагъ, ау тренерыр нэмыкI — Павел Ковенкэр. Ящэнэрэ хъугъэх Кошхьэблэ районым илIыкIохэр, ахэр зыгъасэхэрэр Цэй Нухъ.

Шапхъэхэр

Псауныгъэр гъэпытэгъэнымкIэ амалышIу

Физкультурэ-спорт комплексэу «IофшIэным ыкIи зыкьэхъумэжъыным сафэхъазыр» зыфилорэм изичэзыу тхьамафэ Мыекъуапэ щыкIуагъ.

Чъэпыогъум и 23-м кыщегъэжъагъэу и 29-м нэс рагъэкIокIыгъэ Iофтхъабзэр япшIэнэрэ хъугъэ. Республикэм икьэлэ шъхалэ щыпсэурэ нэбгырэ 21-рэ ащ хэлэжъагъ, ахэм янахьыбэр кIэлэеджакIох.

Республикэм икьэлэ шъхалэ щыпсэухэрэм физическэ ухъазырыныгъэу ялэмкIэ зызэраушэтырэм дакIоу япсауныгъэ агъэпытэ, мэхъанэшхо зилэ спорт Iофтхъэбзэ зэфэшъафхэм ахэлажъэх. Мы тхьамафэм кыкIоцI физкультурэ-спорт комплексэу «IофшIэным ыкIи зыкьэхъумэжъыным сафэхъазыр» зыфилорэм ишапхъэхэр атыгъэх. Хабзэ зэрэхъугъэу, анахь дэгъоу зыкьэзыгъэлъэгъуагъэхэм дышъэ, тыхъын, джэрз бгъэхалъхьэхэр афагъэшъошагъэх.

Мызыгъэгум дышъэ бгъэхалъхьэр нэбгырэ 11-мэ кьалэжъыгъ, адрэхэм, зэкI пIоми хъунэу, зэрифэшъуашэу шапхъэхэр атыгъэх.

Къатхэхэрэм яшIошIрэ редакцием иеплъыкIэхэмрэ зэтемыфэнхэ альэкIышт.

НэкIубгъор зыгъэхъазырыгъэр БЗЭШIУ Асхъад.

Зэхэзышагъэр ыкIи кьыдэзыгъэкIурэр:
АР-м лъэпкъ IофхэмкIэ, IэкIыб кьэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкьэгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи кьэбар жъугъэм иамалхэмкIэ и Комитет
Адресыр:
385000
къ. Мыекъуапэ,
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщылэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79

Редакцием авторхэм кьаIихырэр А4-кIэ заджэхэрэ тхьапэхэу зипчъагъэкIэ 5-м емыхъухэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлъэу, шрифтыр 12-м нахь цIыкIунэу щытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэкIегъэкIожьых.
E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъатыгъэр:
УФ-м хэутын IофхэмкIэ, телерадиокъэтынхэмкIэ ыкIи зэлы-IэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чIыплэ гъэIорышIаплэ, зэраушыхъатыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр
АО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкIэмкIи пчъагъэр
4033
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 1837

Хэутыным узчыкIэтхэнэу щыт уахьтэр
Сыхъатыр
18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэ уахьтэр
Сыхъатыр 18.00

Редактор шъхьалэр
МэщIэкьэ С. А.

Редактор шъхьалэм игуадзэр
Тэу З. Дз.

ПшъэдэжIыжь зыхьырэ секретарыр
ЖакIэмыкьэ А. З.